

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ดร.ศักดิ์พงษ์ หอมหวล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และดร.สมบัติ ฤทธิเดช อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา และแก้ไขข้อบกพร่องตลอดมาตั้งแต่ต้นจน สำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดทั้งตำรา ผลงาน และเอกสารวิชาการของ ทุกท่าน ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษา ก่อให้เกิดแนวคิดอันมีคุณค่าต่อการค้นคว้าอิสระฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ได้แก่ รศ.สมชาย วงศ์เกษม ประธานกรรมการสอบสอบวิทยานิพนธ์ ดร.ศักดิ์พงษ์ หอมหวล กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ดร.สมบัติ ฤทธิเดช กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.ศิริ ถีอาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ เสนอแนะ ปรับปรุง ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ตั้งแต่ต้นจน เสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย ให้ความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย ดร.ไพศาล วรคำ ตำแหน่ง อาจารย์ ระดับ 7 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผศ.ว่าที่ ร.ต.ดร.อรัญ ชูยกระเดื่อง ตำแหน่ง ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ระดับ 8 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และนายประเมษฐ์ ไผ่ฤทธิ์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 2 ที่ได้ให้ความ ช่วยเหลือในการตรวจสอบเครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้ด้วยดีเสมอมา และขอขอบคุณผู้ตอบ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่สละเวลาในการให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อการศึกษานี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวทุกคน ที่คอยเป็นกำลังใจ ช่วยเหลือ และเป็นแรงสนับสนุนที่สำคัญยิ่งต่อการศึกษาให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา บุรพจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยสนับสนุนให้ผู้ศึกษา ประสบความสำเร็จ ในการศึกษานี้

วราลักษณ์ นันตะริ

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความหมายและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	11
แนวทางการบริหารจัดการศึกษา	26
บริบทศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์	51
การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology)	53
กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	70

หัวข้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	76
กลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย	76
วิธีดำเนินการวิจัย	76
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	84
การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล	86
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	87
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	88
ผลการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาการพัฒนาร่วมในการจัดการ	
เรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านโนนศิลาอาสน์	97
ผลการพัฒนาร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการ	
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์	110
สรุปผลการพัฒนา	114
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	113
สภาพปัจจุบัน ปัญหาการพัฒนาร่วมในการจัดการเรียนการสอน	
ของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์	113
ผลการพัฒนาร่วมในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการ	
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์	114
สรุปผล	115
อภิปรายผล	120
ข้อเสนอแนะ	122
บรรณานุกรม	123

หัวข้อ	หน้า
ภาคผนวก	129
ภาคผนวก ก เครื่องมือการวิจัย	130
ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง	139
ภาคผนวก ค รายชื่อนักอากรที่เกี่ยวข้อง	141
ภาคผนวก ง ภาพกิจกรรม	145
ประวัติผู้วิจัย	151

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายู่	49
2	ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	89
3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ โดยรวมและ เป็นรายด้าน	90
4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ ด้านประชาสัมพันธ์	91
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน	93
6	แผนปฏิบัติการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้าน โนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์	100
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ เปรียบเทียบ ก่อน - หลัง การใช้ กระบวนการ AIC กับ หลังใช้กระบวนการ AIC	111
8	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับค่าดัชนีความสอดคล้อง	140
9	รายชื่อคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์	142
10	รายชื่อกรรมการหมู่บ้านในเขตบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์	142
11	รายชื่อผู้ปกครองเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์	143
	อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์	

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย	7
2	รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนศิลาอาสน์	52
3	บ่อเกิดแห่งพลังสร้างสรรค์	59
4	แผนผังกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ (AIC)	60
5	ขั้นตอนการจัดประชุมและปฏิบัติการตามกระบวนการ AIC	66
6	สรุปขั้นตอนการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านโนนศิลาอาสน์ อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์	83

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การประชุมชี้แจงกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อดำเนินการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้าน โนนศิลาอาสน์	146
2	การประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยวิทยากรดำเนินการตามกระบวนการมีส่วนร่วม อย่างสร้างสรรค์ (AIC) ให้แก่ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	146
3	ภาพการประชุม เพื่อสรุปผลการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาการมีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนการสอนของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	147
4	กิจกรรมภูมิปัญญาชุมชนจากวัสดุท้องถิ่น โดยคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร่วมเป็นวิทยากรในการจัดการเรียนสอนแก่เด็กนักเรียนที่ถนัด	147
5	กิจกรรมครูอนุบาลจากโรงเรียนอื่นสอนเด็ก โดยคณะกรรมการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดหาครูอื่น ๆ มาเสริมสร้างพัฒนาเด็ก	148
6	กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระก่อนนอน โดยคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร่วมกิจกรรมสัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์	148
7	กิจกรรมเล่านิทานของชุมชน โดยคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร่วมทำกิจกรรม สัปดาห์ละ 2 วัน คือ วันจันทร์ และวันพุธ	149
8	กิจกรรมเด็กดีมีวินัย โดยคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมทำกิจกรรม สัปดาห์ละ 2 วัน คือ วันอังคาร และวันพฤหัสบดี	149
9	กิจกรรมหนูน้อยพินสอย โดยคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมทำกิจกรรม สัปดาห์ละ 1 วัน คือ วันจันทร์	150
10	กิจกรรมเรียนรู้สถานที่สำคัญของตำบล โดยคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วม ร่วมไปไหว้พระที่วัดสว่างคำเหมือดแก้ว	150